

Anbefalte oppgaver 6

Oppgaver til kapittel 8

1. La $f: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ være funksjonen gitt ved formelen $f(z) = z^2$. Er f injektiv, surjektiv, bijektiv?

2. Finn ut om funksjonen T er en lineærtransformasjon mellom reelle vektorrom. Hvis den er det: Finn standardmatrisen til T , regn ut $\ker T$ og $\operatorname{im} T$, og finn ut om T er injektiv, og om den er surjektiv.

a) $T \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} \tan x \\ e^y \end{bmatrix}$

b) $T \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = 2x + y$

c) $T \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = 2x + y - 1$

d) $T \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = x^2 + y^2$

e) $T \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} x - 5y + 4z \\ y - 6z \end{bmatrix}$

f) $T \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \\ w \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ x + y \\ y + z \\ z + w \end{bmatrix}$

3. La $T: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^3$ være en lineærtransformasjon gitt

ved $T \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} x - 2y \\ -x + 3y \\ 3x - 2y \end{bmatrix}$. Finn en vektor $\mathbf{v}$ slik at

$$T(\mathbf{v}) = \begin{bmatrix} -1 \\ 4 \\ 9 \end{bmatrix}.$$

4. La $\mathcal{B} = \left(\begin{bmatrix} 2 \\ 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 \\ 2 \end{bmatrix} \right)$ og $\mathcal{C} = \left(\begin{bmatrix} 1 \\ 5 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 5 \\ 1 \end{bmatrix} \right)$ være basiser for $\mathbb{R}^2$. Finn matrisene A og B , slik at $[\mathbf{x}]_{\mathcal{C}} = A[\mathbf{x}]_{\mathcal{B}}$ og $[\mathbf{x}]_{\mathcal{B}} = B[\mathbf{x}]_{\mathcal{C}}$ for alle $\mathbf{x}$ i $\mathbb{R}^2$.

5.

a) Finn en basis $\mathcal{B}$ for $\mathcal{P}_2$ slik at

$$[p]_{\mathcal{B}} = \begin{bmatrix} p(0) \\ p'(0) \\ \frac{p''(0)}{2} \end{bmatrix}$$

er koordinatene til et andregradspolynom p .

b) Finn en basis $\mathcal{C}$ for $\mathcal{P}_2$ slik at

$$[p]_{\mathcal{C}} = \begin{bmatrix} p(0) \\ p(1) \\ p(2) \end{bmatrix}$$

er koordinatene til et andregradspolynom p .

c) La p være gitt ved $p(x) = x^2$. Finn koordinatene til p med hensyn på henholdsvis $\mathcal{B}$ og $\mathcal{C}$.

d) Finn lineærtransformasjoner som oversetter mellom disse basisene, altså

$$T: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3 \quad \text{og} \quad S: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$$

slik at

$$T([p]_{\mathcal{B}}) = [p]_{\mathcal{C}} \quad \text{og} \quad S([p]_{\mathcal{C}}) = [p]_{\mathcal{B}}$$

for alle polynomer p . Sjekk at T og S gir riktig resultat for koordinatene du fant del c).

6. La $T_{\theta}: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ være lineærtransformasjonen som roterer vektorer med vinkelen θ .

a) Finn standardmatrisen for T_{θ} .

b) Bevis den trigonometriske likningen

$$\cos(2\theta) = \cos^2(\theta) - \sin^2(\theta).$$

Hint: Sammenlign $T_{2\theta}$ og $T_{\theta} \circ T_{\theta}$.

7. La $T: \mathbb{C}^n \rightarrow \mathbb{C}^n$ være en lineærtransformasjon fra $\mathbb{C}^n$ til seg selv, og la A være standardmatrisen til T . Vis at følgende påstander er ekvivalente:

- A er inverterbar.
- Kolonnene i A er lineært uavhengige.
- Kolonnene i A utspenner $\mathbb{C}^n$.
- T er injektiv.
- T er surjektiv.
- T er en isomorfi.

8. La U, V og W være endeligdimensjonale vektorrom, og anta at vi har lineærtransformasjoner

$$U \xrightarrow{T} V \xrightarrow{S} W$$

slik at sammensetningen $S \circ T$ er en isomorfi.

a) Kan du ut fra dette konkludere med om T og S er injektive og/eller surjektive?

b) Hva kan du si om dimensjonene til U, V og W ?

Eksamensoppgave

Vår 2011: Oppgave 5